

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM PARANIN TARİHİ

1.1. Paranın Tanımı.....	5
1.1.1. Paranın İşlevleri	6
1.1.1.1. Paranın Geleneksel İşlevleri.....	7
a. Paranın Değişim Aracı Olma İşlevi	7
b. Paranın Ortak Değer Ölçüsü (Hesap Birimi) Olma İşlevi	7
c. Paranın Değer Saklama Aracı (Tasarruf) Olma İşlevi	7
1.1.1.2. Paranın Modern İşlevleri.....	8
a. Ekonomik Faaliyetleri Etkileyen Para	8
b. Gelirleri Tekrar Dağıtan Para	8
c. Nüfuz Aracı Olarak Para.....	9
1.2. Tarihi Süreç ve Para Çeşitleri.....	9
1.2.1. Trampa.....	9
1.2.2. Mal Para (Emtia Para)	10
1.2.2.1. Rai Kayası.....	10

1.2.2.2. Aggri Boncukları	12
1.2.2.3. Deniz Kabukları.....	12
1.2.2.4. Büyükbaş Hayvan.....	13
1.2.2.5. Tuz.....	14
1.2.2.6. Çikolata – Kahve – Kakao	14
1.2.2.7. İnsan (Köle).....	15
1.2.3. Metal Para (Emtia Para).....	15
1.2.3.1. Uluslararası Rezerv Parası Olarak Altın.....	26
1.2.4. Banknotlar ve Kâğıt Para.....	30
1.2.4.1. Kâğıt Para Formlarının Tarihsel Dönüşümü	30
a. Temsili Para (Banknot).....	30
b. İtibari (Fiat - Hükümet) Para.....	34
c. Kaydi Para – Banka Parası.....	40
1.2.4.2. Bankacılık Dönemlerine Göre Kâğıt Para Üretimi	41
a. Emanetçi Bankacılıkta Para Üretimi	41
b. Orta Çağ Bankacılığında Para Üretimi.....	41
c. Modern Bankacılıkta Para Üretimi.....	42
d. Merkez Bankacılığı	42
1.2.4.3. Uluslararası Rezerv Parası Olarak Dolar	43
1.2.5. Dijital Para ve Türleri.....	43
1.2.5.1. Elektronik Para.....	44
a. Elektronik Paranın Tarihi Gelişimi	45
1.2.5.2. Elektronik Para Sistemlerinin Sınıflandırılması	46
a. Sistemin İşletildiği Ortama Göre Elektronik Para Birimleri:	47
b. Kullandıkları Cüzdan Sistemine Göre Elektronik Paralar	47
c. Onaylama Yöntemi Bakımından Elektronik Para Sistemleri.....	48
d. Kullanıcının Kimliğinin Belirlenmesi Bakımından Elektronik Para Sistemleri.....	48

e. Teknik Görünüm Açısından Elektronik Para Sistemleri	49
f. İhraç Eden Kurumun Türüne Göre Elektronik Para Sistemleri.....	49
g. İhraç Edilme Yöntemine Göre Elektronik Para Sistemleri.....	50
1.2.5.3. Elektronik Para Uygulamaları.....	51
a. E-Cash (Electronic Cash).....	51
b. Cyber Cash.....	51
c. Netcash	52
d. Mondex	52
1.2.5.4. Elektronik Paranın Hukuki Niteliği	53
1.2.5.5. Sanal Para	56
a. Kapalı Sanal Para Birimi.....	57
b. Tek Yönlü Akışa Sahip Sanal Para Birimi.....	57
c. Çift Yönlü Akışa Sahip Sanal Para Birimi	58
1.2.5.6. Kripto Para.....	58

İKİNCİ BÖLÜM

PARA, DEVLET EGEMENLİĞİ VE HUKUK İLİŞKİSİ

2.1. Devlete İlişkin Temel Kavramlar	63
2.1.1. İktidar.....	63
2.1.2. Otorite	64
2.1.3. Toplumsal İktidarın Üç Biçimi yahut Devletin Üç İşlevi	66
2.1.3.1. Ekonomik İktidar.....	67
2.1.3.2. İdeolojik İktidar	69
2.1.3.3. Siyasal İktidar	70
2.1.4. Meşruiyet	73
2.1.5. Egemenlik	75
2.1.6. Devlet	79
2.2. Devletin Gelişimi.....	84

2.2.1. Devlet Öncesi Toplumlar	85
2.2.2. Kent Devletleri	89
2.2.3. Feodal Devlet.....	93
2.2.4. Modern Devlet (Ulus Devlet/ Anayasal Devlet).....	101
2.3. Para – Hukuk – Devlet.....	106
2.4. Para'nın Hukuk ve Devlet Açısından Bir Değerlendirmesi.....	111
2.4.1. Yasal Düzenlemeler.....	112
2.4.2. Hukuki Nitelik: Para – Emtia – Eşya.....	117
2.4.3. Devletsiz Para.....	119
2.4.4. Devlet Para Teorisi.....	122

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KRİPTO PARANIN HUKUKİ NİTELİĞİ

3.1. Kripto Para: Tarihi Çerçeve	125
3.2. Kripto Para: Kavramsal Çerçeve	126
3.3. Kripto Para: Hukuki Çerçeve.....	128
3.4. Kripto Paralar İle İlgili Temel Terimler.....	131
3.4.1. Blok	131
3.4.2. Blockchain (Defter-i Kebir)	131
3.4.3. Hash (Secure Hash Algorithm – Özet – Parmak izi)	131
3.4.4. Node (Düğüm)	132
3.4.5. Kriptografi (Cryptography)	132
3.4.6. Fork (Çatallanma).....	132
3.4.7. Adres	133
3.4.8. Dijital Kimlik (Digital Signature).....	133
3.4.9. Decentralisation (Ademi Merkeziyetçilik)	134
3.4.10. Genesis Bloku.....	134
3.4.11. Orphan Block (Öksüz Blok)	134
3.4.12. Cüzdan (Wallet).....	135
3.4.12.1. Kâğıt Cüzdanlar (Paper Wallet).....	135

3.4.12.2. Beyin Cüzdan (Brain Wallet)	135
3.4.12.3. Çevrimiçi Cüzdanlar (Sıcak Cüzdan)	136
3.4.12.4. Donanım Cüzdanlar (Soğuk Cüzdan)	136
3.4.13. Block Reward	136
3.4.14. ICO (Initial Coin Offering)	137
3.4.15. Peer to Peer (P2P)	137
3.4.16. Whale	137
3.4.17. Pump/ Dump	138
3.4.18. Akıllı Sözleşme (Smart Contract)	138
3.4.19. HODL (Holding On for Dear Life)	138
3.4.20. Madencilik (Mining)	139
3.4.21. Bulut Madencilik (CloudMining)	139
3.4.22. İş İspatı (Proof of Work)	139
3.5. Bitcoin ve Diğer Kripto Para Türleri	140
3.5.1. Bitcoin	140
3.5.2. Altcoinler	142
3.5.2.1. Ethereum	142
3.5.2.2. Ripple	143
3.5.2.3. Litecoin (LTC)	143
3.5.2.4. Dash	143
3.5.2.5. NEM	144
3.5.2.6. Monero	144
3.5.2.7. Zcash	144
3.5.2.8. IOTA	144
3.5.3. Token (Jetonlar)	145
3.5.4. Türk Kripto Para Teşebbüsleri	145
3.6. Kripto Para Borsaları	147
3.6.1. Kripto Para Borsası Tanımı	147
3.6.2. Dünya Borsaları	147
3.6.3. Türkiye Borsaları	149

3.7. Kripto Para: Mevzuat ve Regülasyon.....	150
3.7.1. Bankacılık Sektörü	151
3.7.2. Kripto Para Kullanılarak Yapılan İşlemlerin Hukuki Niteliği	152
3.7.2.1. Borsada Gerçekleştirilen “Kripto Para” Alım İşlemleri: Türk Borçlar Hukuku Kapsamında bir Değerlendirme	152
3.7.2.2. Kripto Para Karşılığında Alınan Mal ve Hizmetler: Türk Borçlar Hukuku Kapsamında bir Değerlendirme	153
a. Satış Sözleşmesi	153
b. Mal Değişim (Trampa) Sözleşmesi.....	154
c. Akıllı Sözleşmelerin Değerlendirilmesi	154
3.7.2.3. Kripto Paraların Mal Olarak Değerlendirilebilmesi: Eşya Hukuku Kapsamında Bir Değerlendirme.....	157
3.7.2.4. Şirketlere Sermaye Olabilmesi: Ticaret Hukuku Kapsamında Bir Değerlendirme	160
3.7.2.5. Blockchain Teknolojisinin Delil Niteliği: İspat Hukuku Kapsamında Bir Değerlendirme.....	162
3.7.2.6. Kripto Paraların Haczedilmesi: İcra İflas Hukuku Kapsamında Bir Değerlendirme	165
3.7.2.7. Kripto Paraların Vergilendirilmesi: Vergi Hukuku Kapsamında Bir Değerlendirme	167
3.7.2.8. Kripto Para Kullanımından Kaynaklanabilecek Hukuki Sorunlar.....	169
a. Devletin Para Basma Tekeli	170
b. Kara Para Aklama.....	171
c. Kalpazanlık (Parada Sahtecilik)	173
SONUÇ	175
KAYNAKÇA	181